

عنوان مقاله:

صفر، رقم جدید زودرس کلزا مناسب مناطق با محدودیت فصل کشت و کشت تاخیری در اقلیم های گرم جنوب و شمال ایران

محل انتشار:

مجله یافته های تحقیقاتی در گیاهان زراعی و باغی، دوره 12، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

حمید رضا فتالی - استاد، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

حسن امیری اوغان - دانشیار، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

محمد حسین عالم خومرام - مربی، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی همدان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، همدان، ایران.

امیر خسرو دانایی - مربی، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اهواز، ایران.

عبدالاحسین عسکری - استادیار، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی هرمزگان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بندرعباس، ایران.

غلامرضا قدرتی - استادیار، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی دزفول، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دزفول، ایران.

نرجس کازرانی - محقق، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی بوشهر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بوشهر، ایران.

ابوالفضل فرجی - استاد، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، گرگان، ایران.

ابراهیم هزارجریبی - مربی، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، گرگان، ایران.

ولی الله رامنه - دانشیار، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی مازندران همدان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ساری، ایران.

صابر سیف امیری - مربی، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اردبیل، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مغان، ایران.

سیامک رحمانپور - استادیار، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

فرناز شریعتی - استادیار، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

امیر حسین شیرانی راد - استاد، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

حسین صادقی - استادیار، موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال، سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

احمد آیین - دانشیار، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی کرمان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرمان، ایران.

محمد خواجه داد کشته گر - کارشناس، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی سیستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، زابل، ایران.

مانی معرفت زاده خامنه - کارشناس، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، کرج، ایران.

خلاصه مقاله:

رقم صفار (لاین زابل ۱۰ب) حاصل گزینش به روش شجره ای از تلاقی $Goliath \times H19$ است. بر اساس نتایج ارزیابی مقدماتی طی سال ۹۰-۱۳۸۹ این لاین زودرسی معنی داری (۱۳ روز) نسبت به سایر لاین های کلزا نشان داد. نتایج آزمایشات سازگاری در مناطق زابل، دزفول، بهبهان، بوشهر، گرگان، گنبد، ساری و مغان طی سال های ۹۲-۱۳۹۰، نشان داد عملکرد دانه آن با رقم شاهد آرچی اس تفاوت معنی دار نداشت ولی از زودرسی بالایی برخوردار بود. رقم جدید نسبت به رقم شاهد آرچی اس از واریانس رتبه پایین تری برخوردار بود که نشان دهنده نوسان کمتر عملکرد و پایداری آن در سال ها و مناطق مختلف است. این لاین با داشتن طول دوره رویش ۱۶۵ روز نسبت به رقم شاهد آرچی اس، ۱۲ روز زودرس تر در مناطق گرم جنوب و شمال بود. درصد روغن رقم جدید، ۴۳/۱۵ درصد بود که با رقم شاهد تفاوت معنی دار نداشت اما از نظر دارا بودن مقادیر بیشتر اسید چرب اسید اولئیک و مقادیر کمتر اسید لینولنیک برتر بود. واکنش مزرعه ای رقم جدید به بیماری اسکروتینیای ساقه حاکی از تحمل نسبی مناسب در اقلیم شمال بود به گونه ای که با رقم آرچی اس تفاوت معنی دار داشت. این لاین با توجه به ویژگی های برجسته زودرسی، پایداری در عملکرد، امکان فرار از خشکی و گرمای آخر فصل، کاهش حداقل یک نوبت آبیاری و یکنواختی در رسیدگی در سال ۱۳۹۷ به نام رقم «صفار» نامگذاری و برای کشت های تاخیری و مناطق گرم با فصل رشد کوتاه در اقلیم های گرم جنوب و شمال کشور نظیر جنوب کرمان، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان و گرگان توصیه شد.

کلمات کلیدی:

صفار، پایداری، رقم، زودرسی، کلزا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1878240>

